

Älykäs intuitio organisaatioissa

Ekososiaalinen sivistys ja uudistava oppiminen 1.10.2020

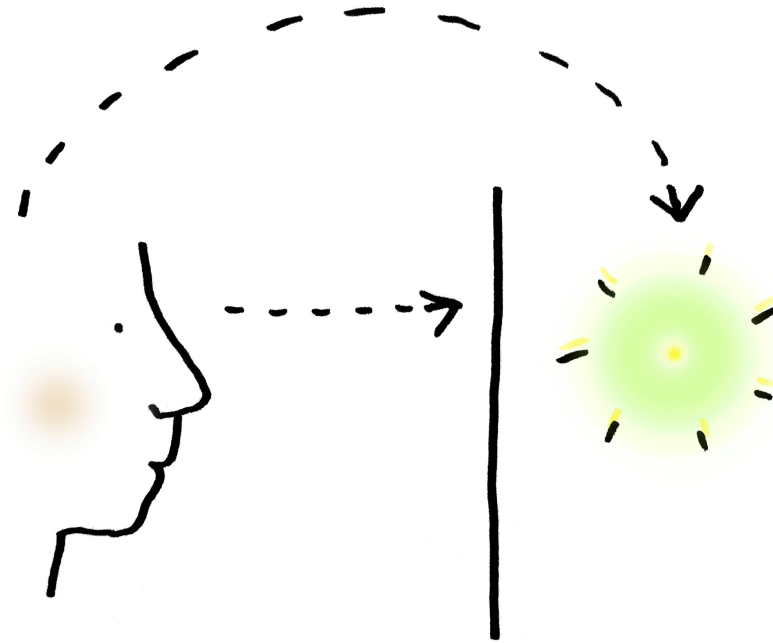
Asta Raami, Ph.D.

A person is seen from behind, standing on a grassy hillside and preparing to paraglide. A large, bright orange parachute is fully deployed above them, its lines trailing down to the person. The background features a vast, scenic mountain range with green valleys, dense forests, and distant peaks under a clear blue sky. The overall atmosphere is one of adventure and freedom.

Tarvitsemme enemmän ihmisiä,
jotka erikoistuvat mahdottomaan.

– Theodore Roethke –

Intuition näkökulmasta mahdottomia ongelmia ei ole.

On vain kyvyttömyyttä nähdä ratkaisuja.

Jokin estää meitä näkemästä.

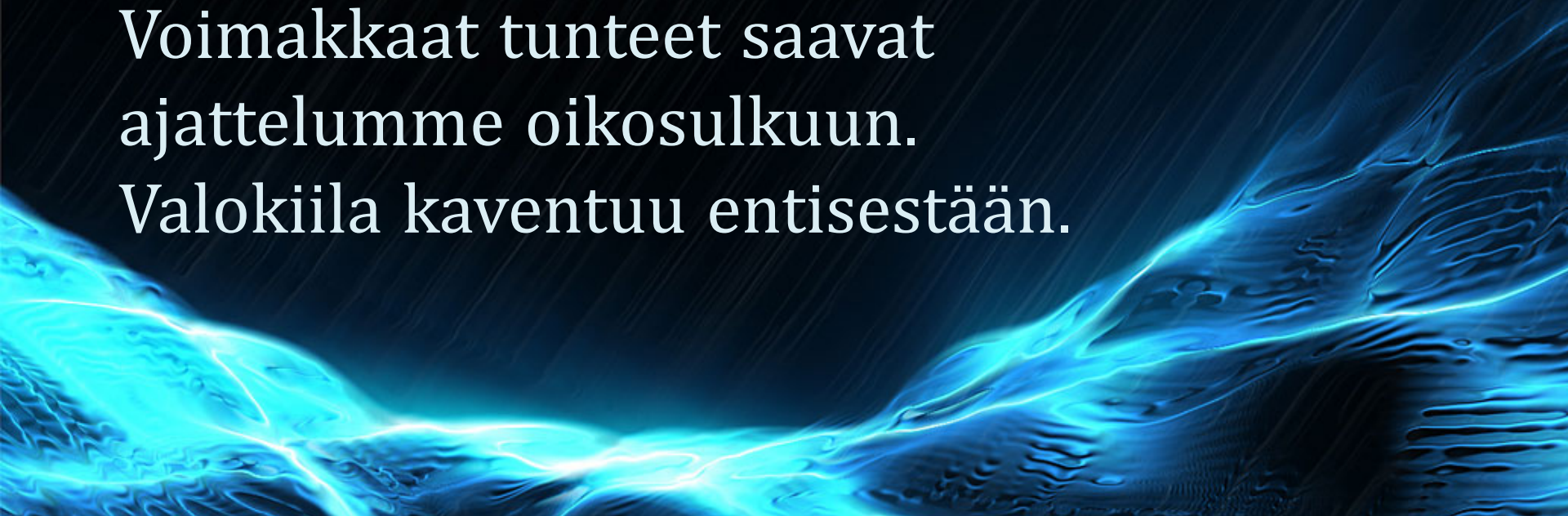
Olemme itse ratkaisun tiellä,
mutta emme näe miten.

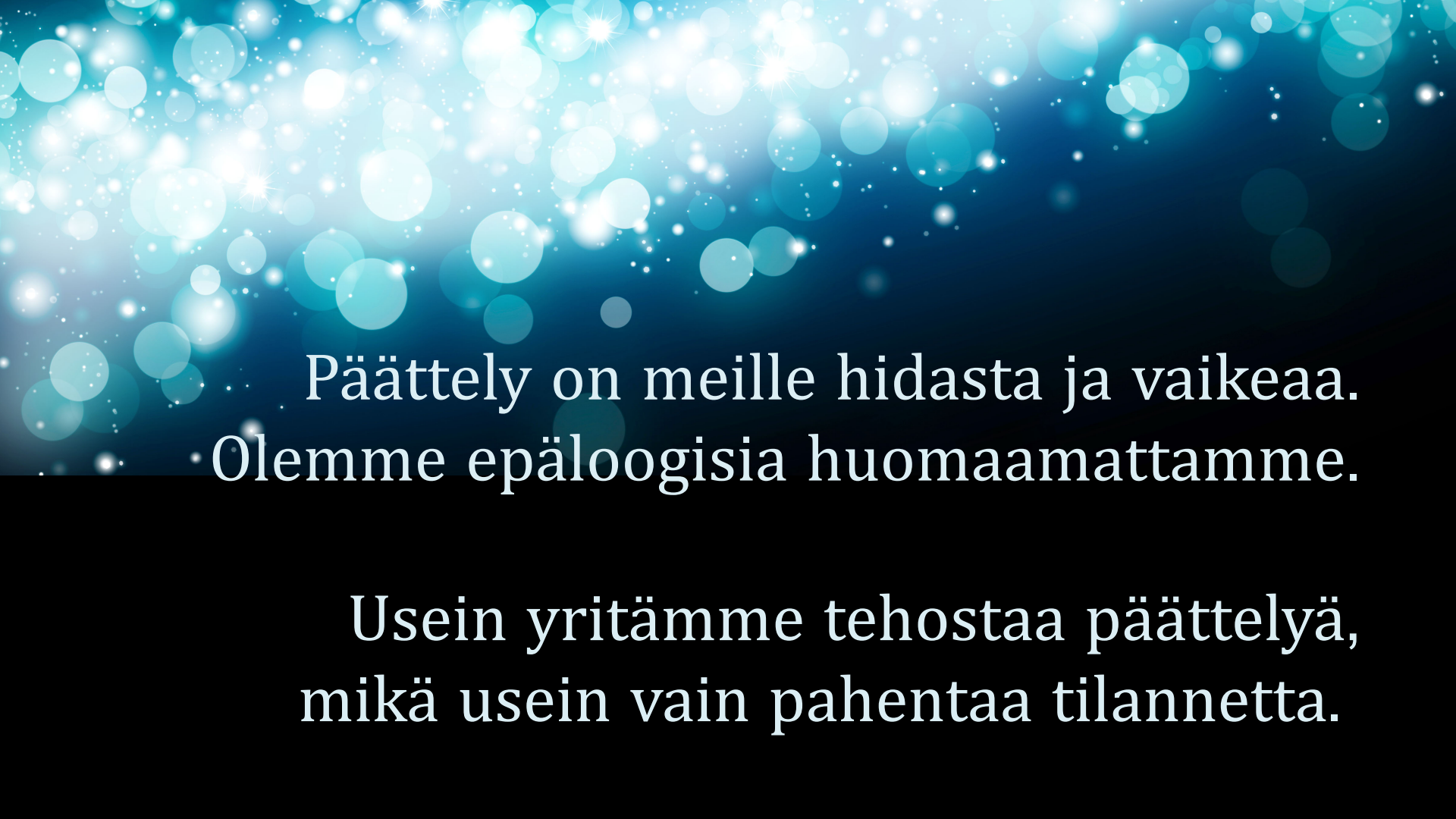
Tietoisuutemme on vain
peukalon levyinen valokiila todellisuuteen.
Sen ulkopuolella toimii intuitiojärjestelmä.
Näemme oikeastaan vain sen, mitä
olemme valmiit näkemään.

Mitä enemmän vastustamme ei-tietoisia
prosesseja, sitä tiukempi ote niillä on meihin.

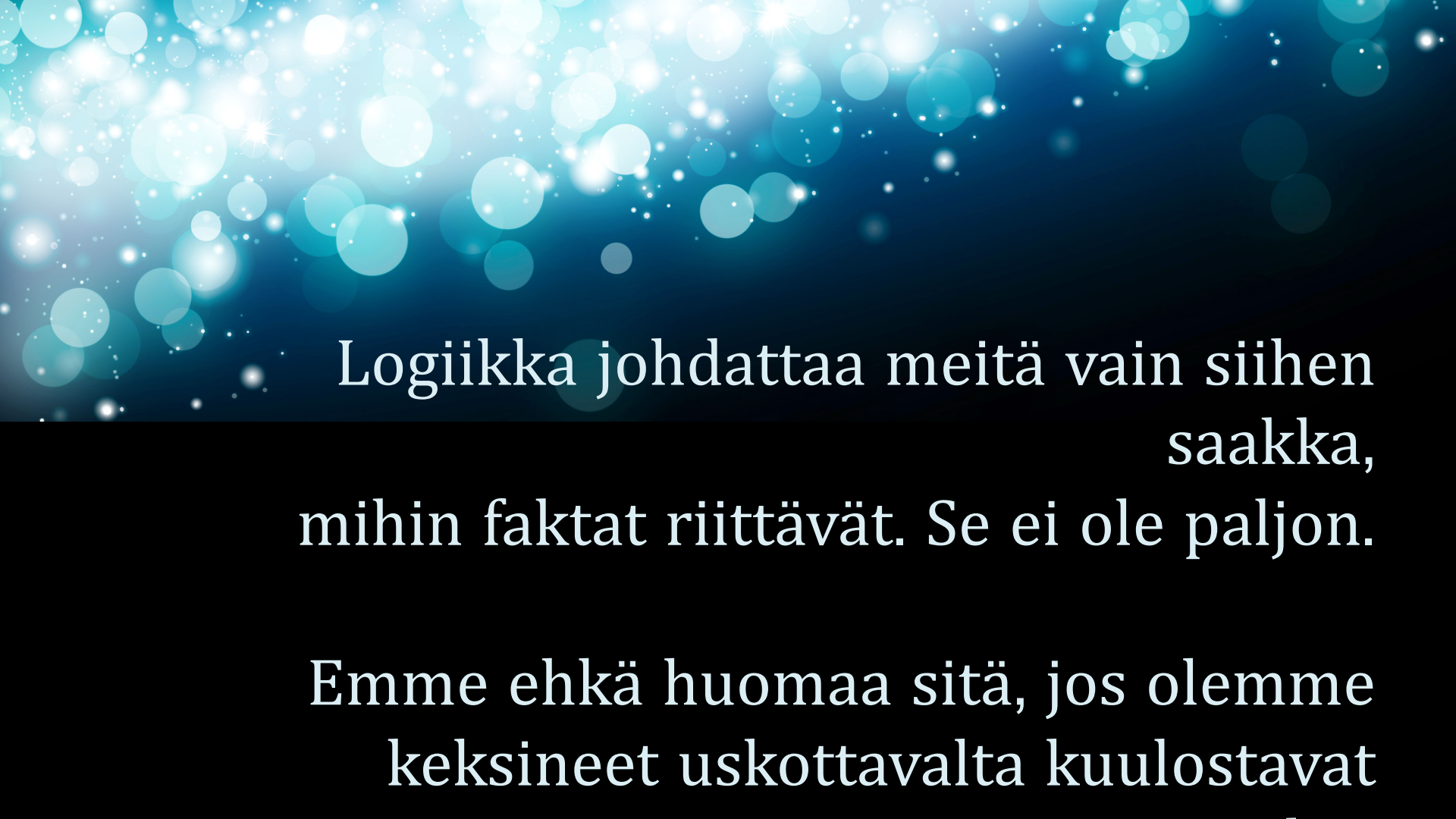
Voimakkaat tunteet saavat
ajattelumme oikosulkuun.
Valokiila kaventuu entisestään.

The background of the slide features a bokeh effect with numerous out-of-focus circles in various shades of blue and white, creating a sparkling, ethereal atmosphere. The circles vary in size and brightness, with some appearing as sharp, bright white spots and others as softer, blurred blue or cyan hues. The overall effect is reminiscent of light reflecting off water droplets or distant stars.

Päättely on meille hidasta ja vaikeaa.
Olemme epäloogisia huomaamattamme.

Usein yritämme tehostaa päättelyä,
mikä usein vain pahentaa tilannetta.

Logiikka johdattaa meitä vain siihen
saakka,
mihin faktat riittävät. Se ei ole paljon.

Emme ehkä huomaa sitä, jos olemme
keksineet uskottavalta kuulostavat

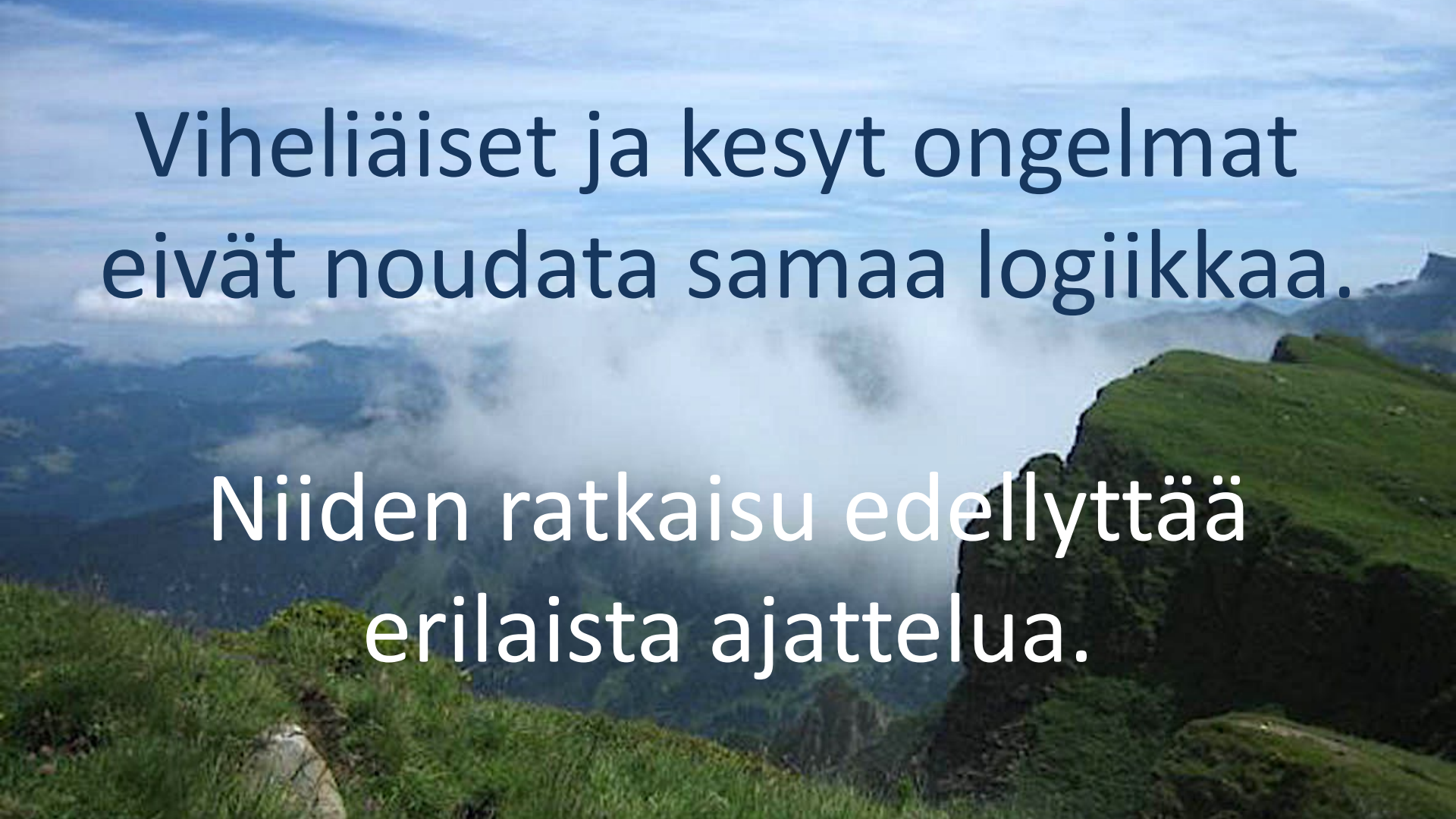

A scenic view of a mountain range with a cable car cable visible in the foreground. The text is overlaid on the image.

Intuitio on välillä järjetön ajatus,
joka on uskallettu ajatella loppuun.

Viheliäiset ongelmat
kutsuvat meitä
hyödyntämään
ihmismielen neroutta.

Viheliäiset ja kesyt ongelmat
eivät noudata samaa logiikkaa.

Niiden ratkaisu edellyttää
erilaista ajattelua.

Viheliäisessä ongelmassa
intuitio on välttämätön.

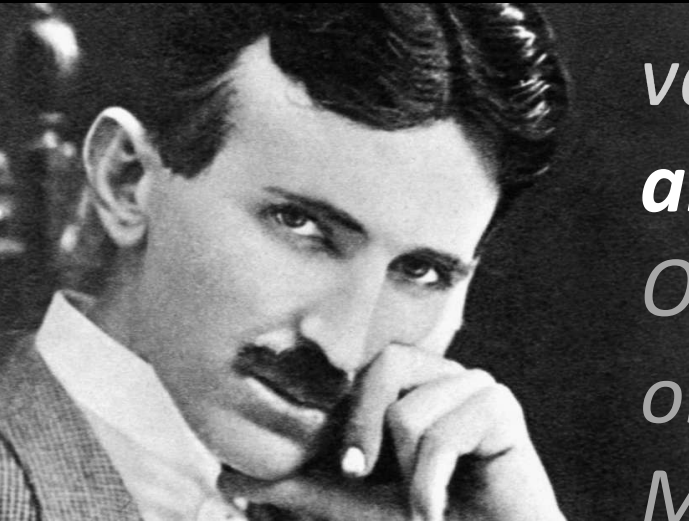
Vaikeassa ongelmassa asiantuntemus.

Helpossa ongelmassa auttaa päättely.

***”Minua he halveksivat keksijänä, mutta
kuinka paljon paremmat perusteet
minulla olisikaan moittia heitä, koska
he eivät ole keksijöitä vaan
toisten työllä mahtailijoita
ja vanhan toistelijoina.”***

Leonardo da Vinci

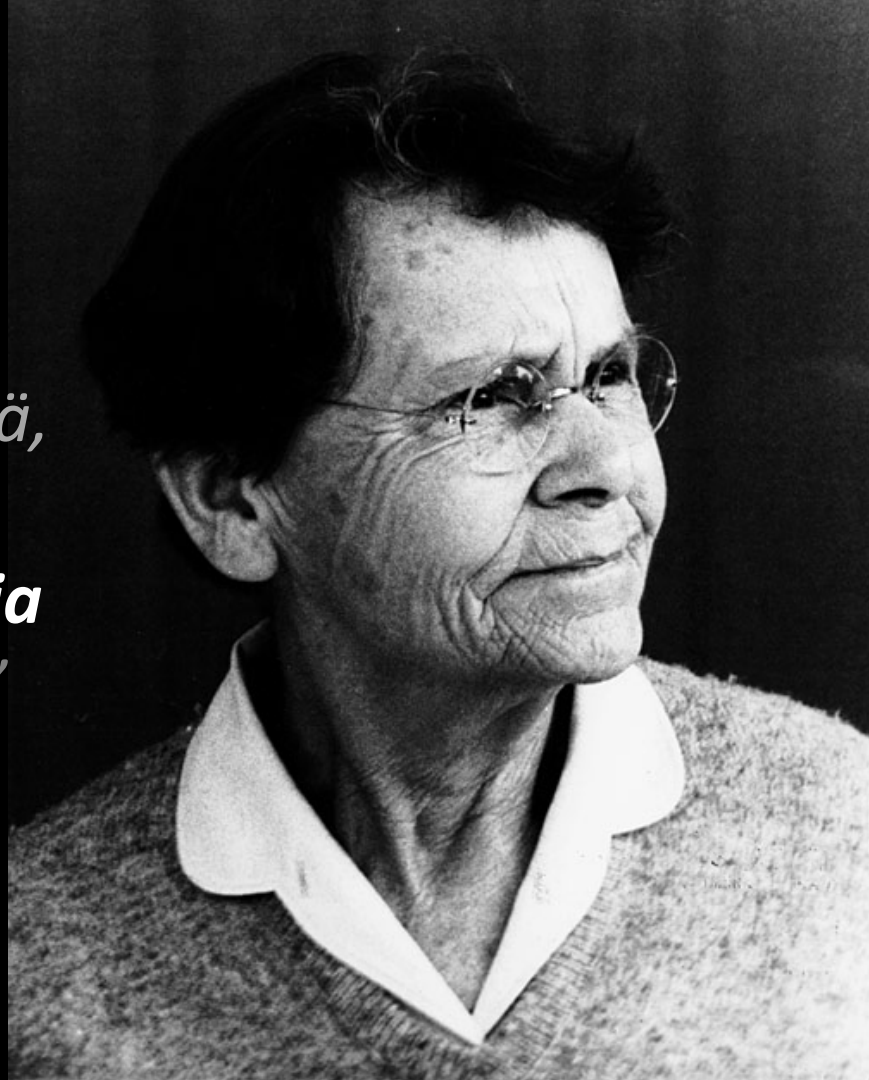

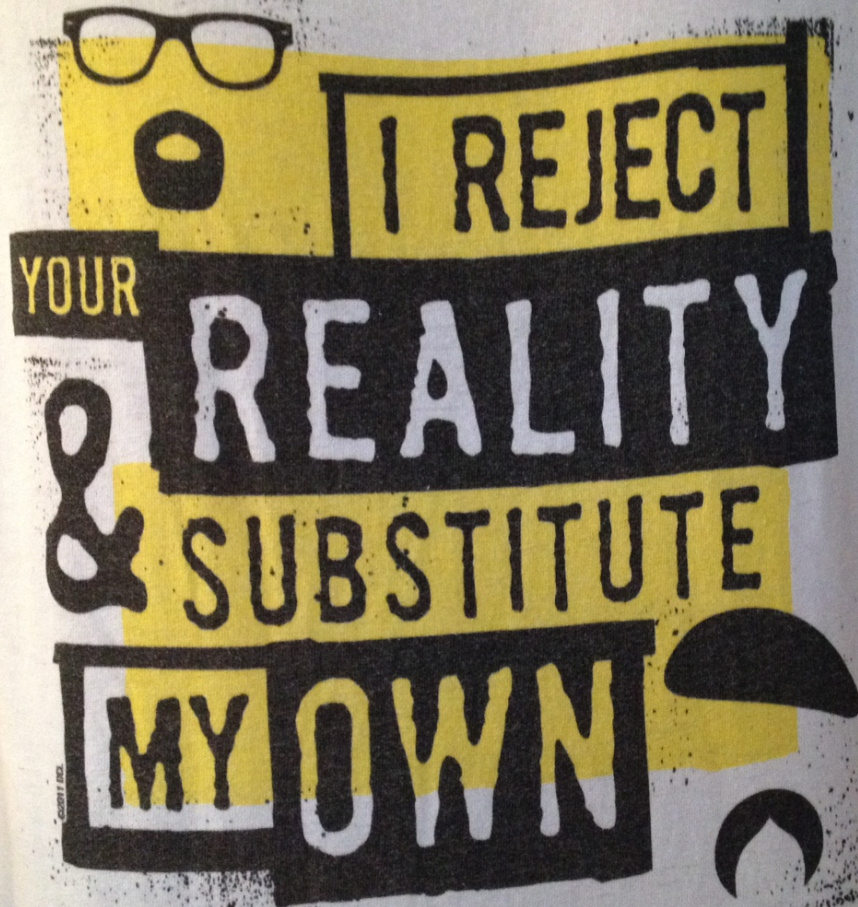
*Kaikki nimissäni olevat
moottorit ja laitteet kehitin
valtavan inspiraation vallassa,
alle kahdessa kuukaudessa.
Olin silloin elämäni
onnellisimmassa mielentilassa.
Mieleeni vyöryi ideoita ja ainoana
vaikeutena oli pitää niistä kiinni.*

Nikola Tesla

*"Kenties on epäreilua
palkita ihminen, joka on
vuosien ajan vain nauttinut siitä,
kun on **pyytänyt maissikasvia
ratkaisemaan tiettyjä ongelmia
ja katsonut kasvin vastaavan.**"*

Barbara McClintock

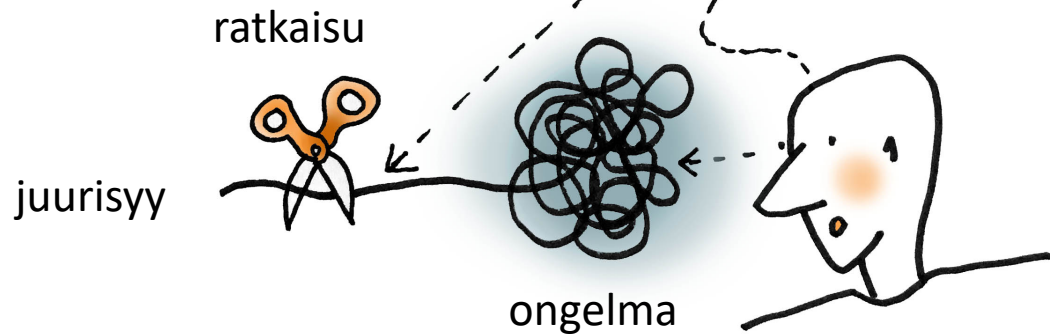
I REJECT
YOUR REALITY
& SUBSTITUTE
MY OWN

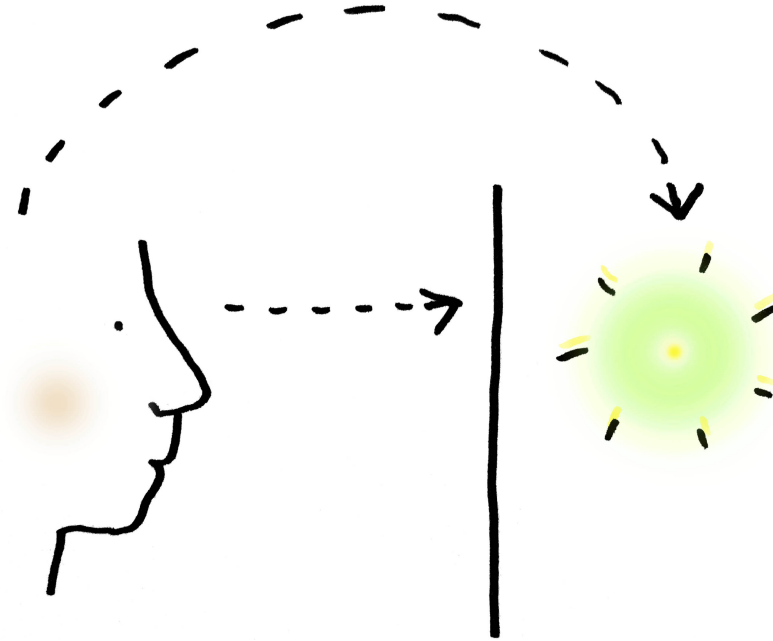
Ongelman kanssa työskentely

VS.

itsen kanssa työskentely

Millaisia ajatuksia herää intuition käytöstä?

Miten voisimme hyödyntää ja tukea tätä työyhteisössä?

Intuitio ei ole yksi
vaan monta

Kolme tärkeää intuitiota

Superintuitio

ei paikkaa, ei ajan käsitettä

*fyysinen maailma –
nyt-hetki*

Vaistopohjainen
Intuitio

*Ajatusmaailma –
mennyt ja tuleva*

Asiantuntijuus-
Intuitio

Ajattelumme voi jäädä luuppiin

Ihmislogiikan ylittävä intuitio

*Epämukavat tunteukset
puskevat meidät
takaisin mielen
turva-alueelle*

Kehollinen
vaistointuitio

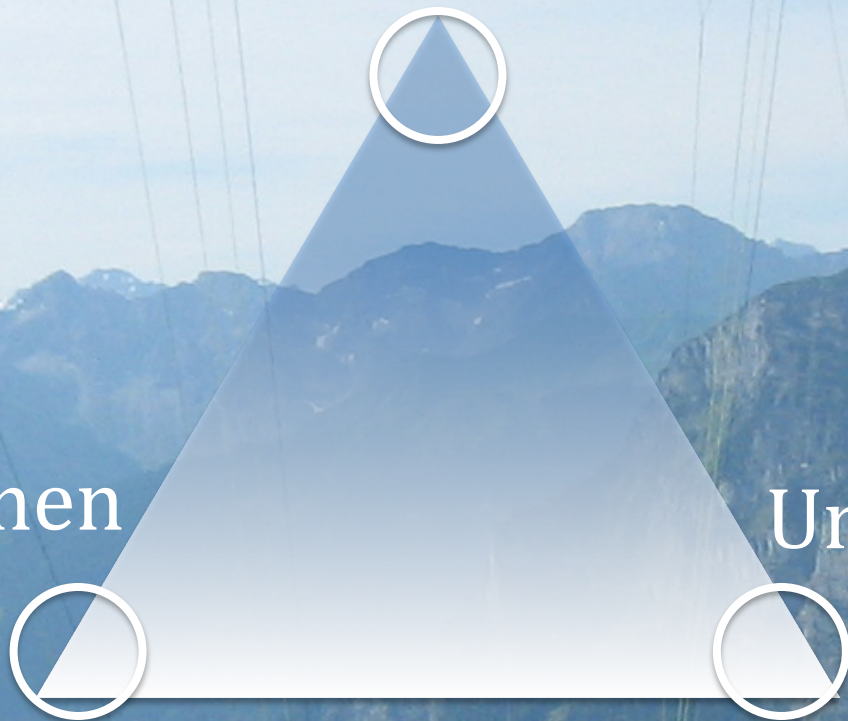
Alitajuinen
tietopankki

Intuitiojärjestelmän luupit

Sirpaloituminen

Takertuminen

Urautuminen

Erillisyys aiheuttaa konflikteja

Sirpaloituva mieli

Takertuva mieli

Urautuva mieli

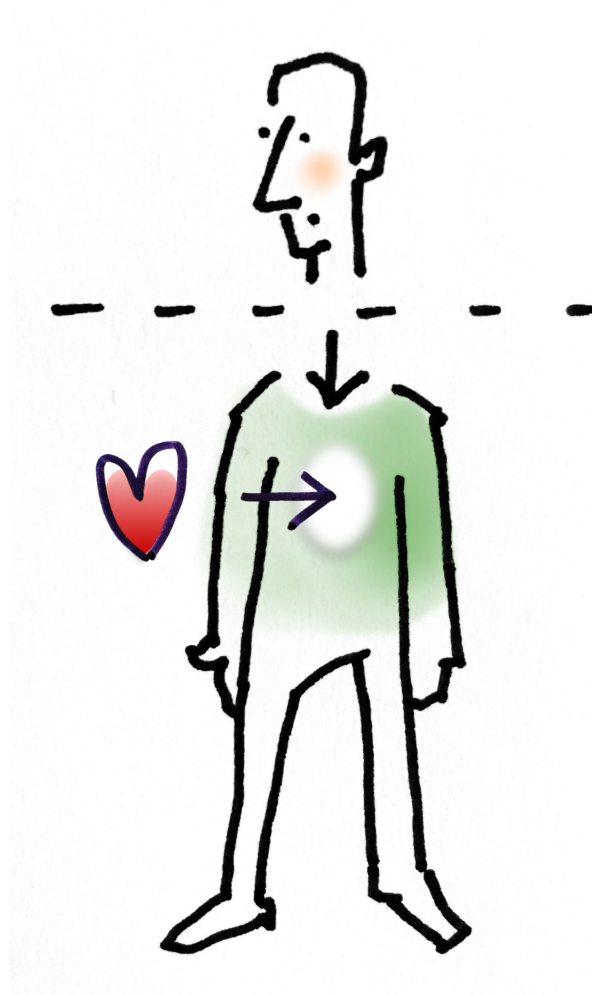
Pelkää puuhetta, voimaton, elitistinen, saivartelija

Järjetön, pelottava, arvaamaton, moukka

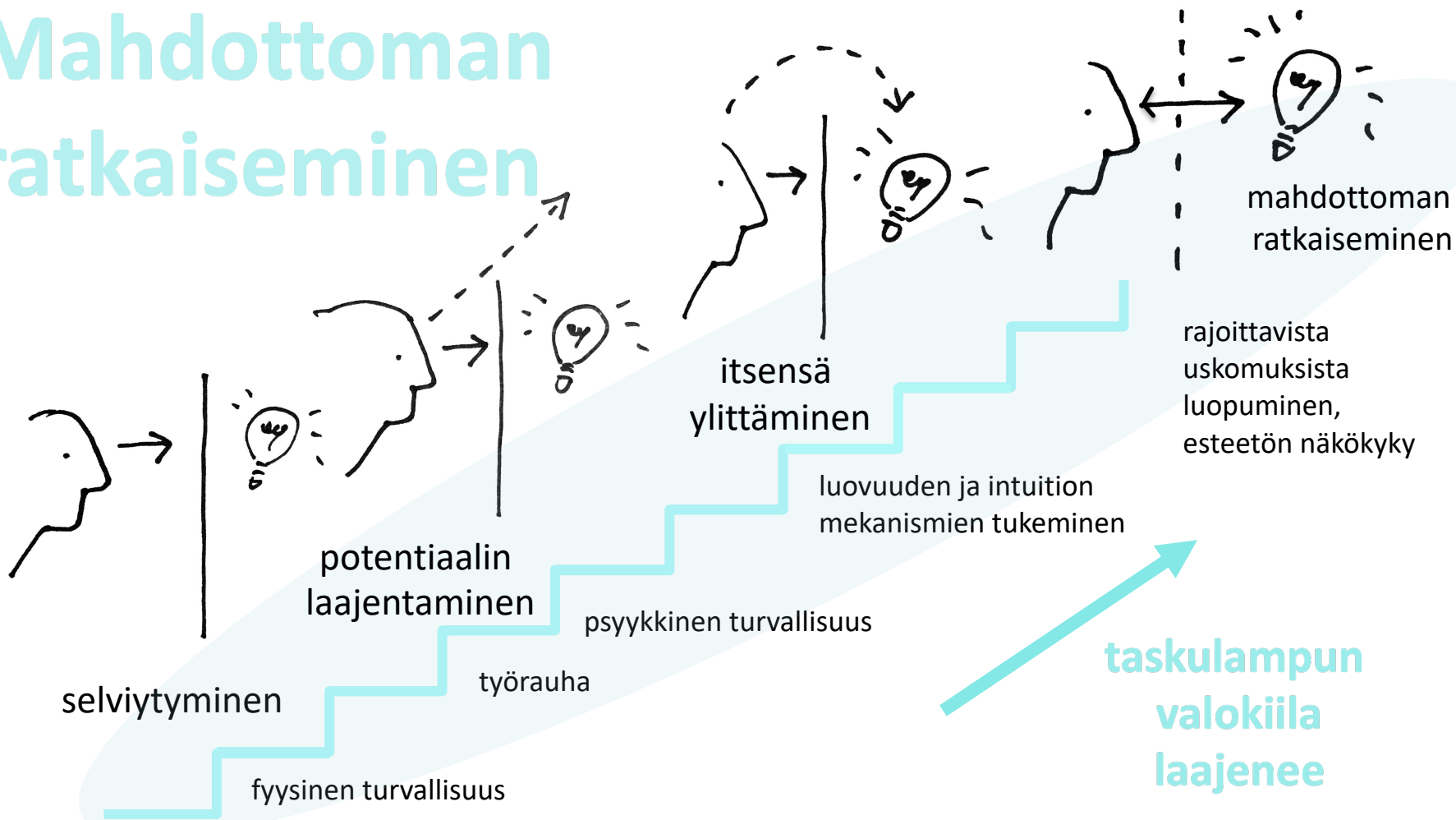
Intuition näkökulmasta
ainut ongelma on yhteysongelma.

Emme näe emmekä saa tietoa,
jos meillä ei ole yhteyttä.

Yhteyden
korjaaminen
alkaa itsestä

Mahdottoman ratkaiseminen

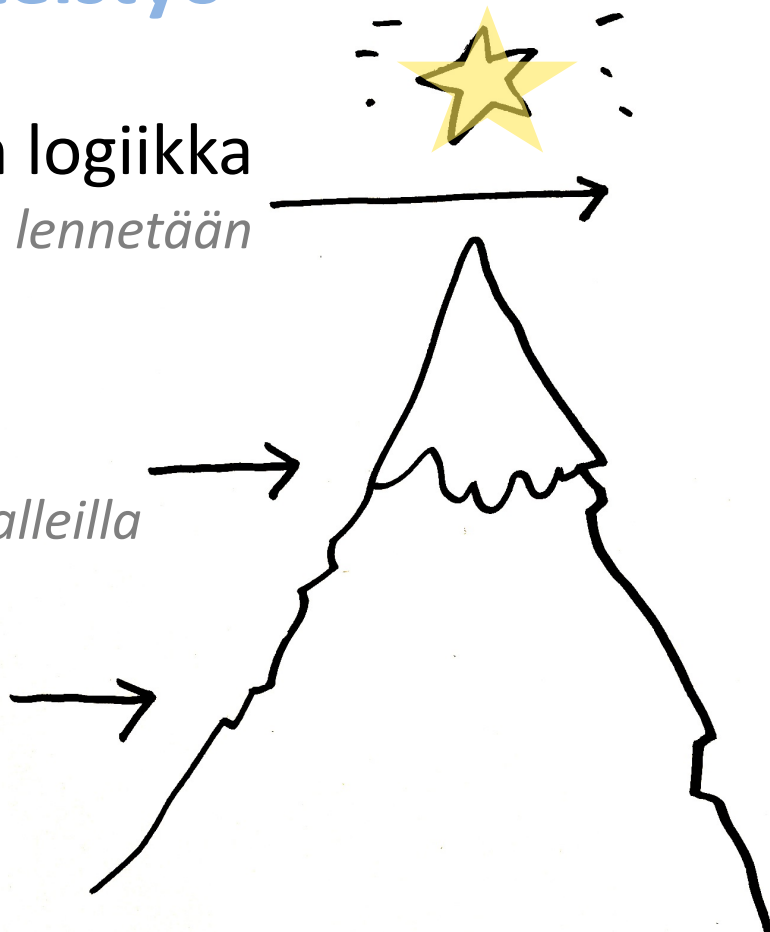

Päättelyn ja intuition yhteistyö

Esteetön näkökyky, ihmeiden logiikka
ylitetään entinen, nähdään laajempi, lennetään

Älyä, ei näkökykyä
ponnistellaan eteenpäin vanhoilla malleilla

Voimaa, ei älyä
murskataan vuori, kaivetaan tunneli

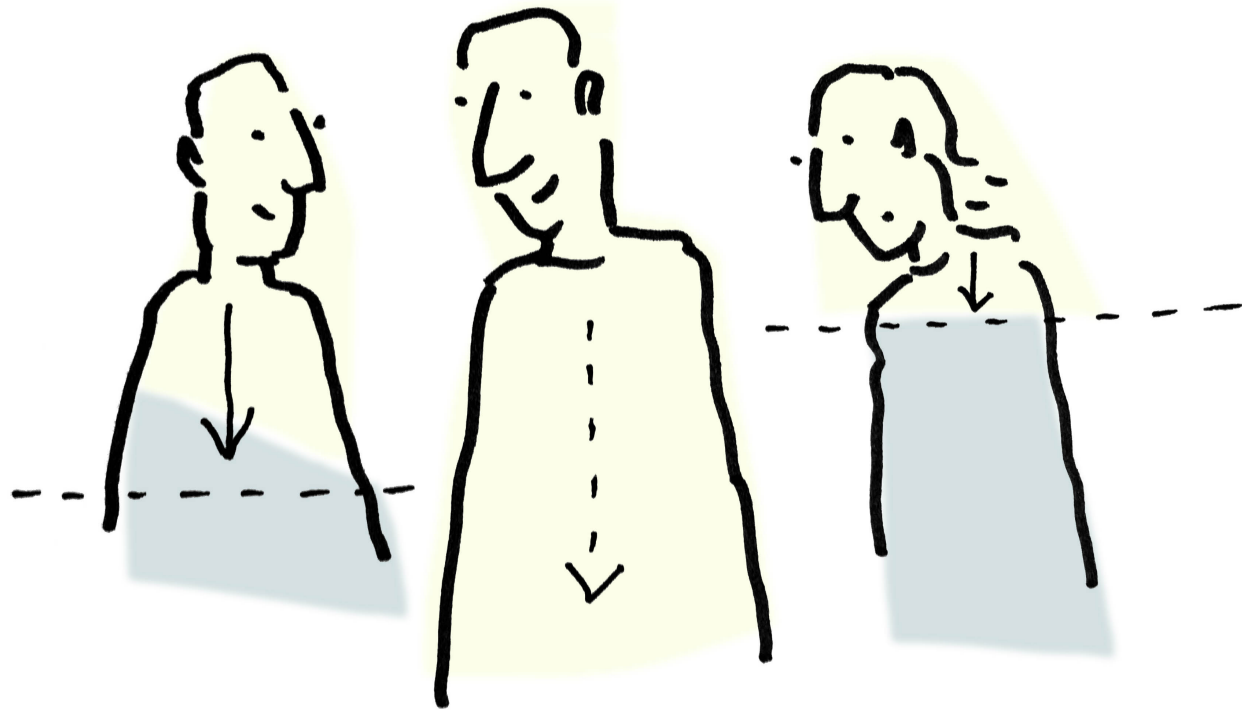
Kolmen intuition ja päättelyn yhteydestä syntyy

ihmeille avautuminen

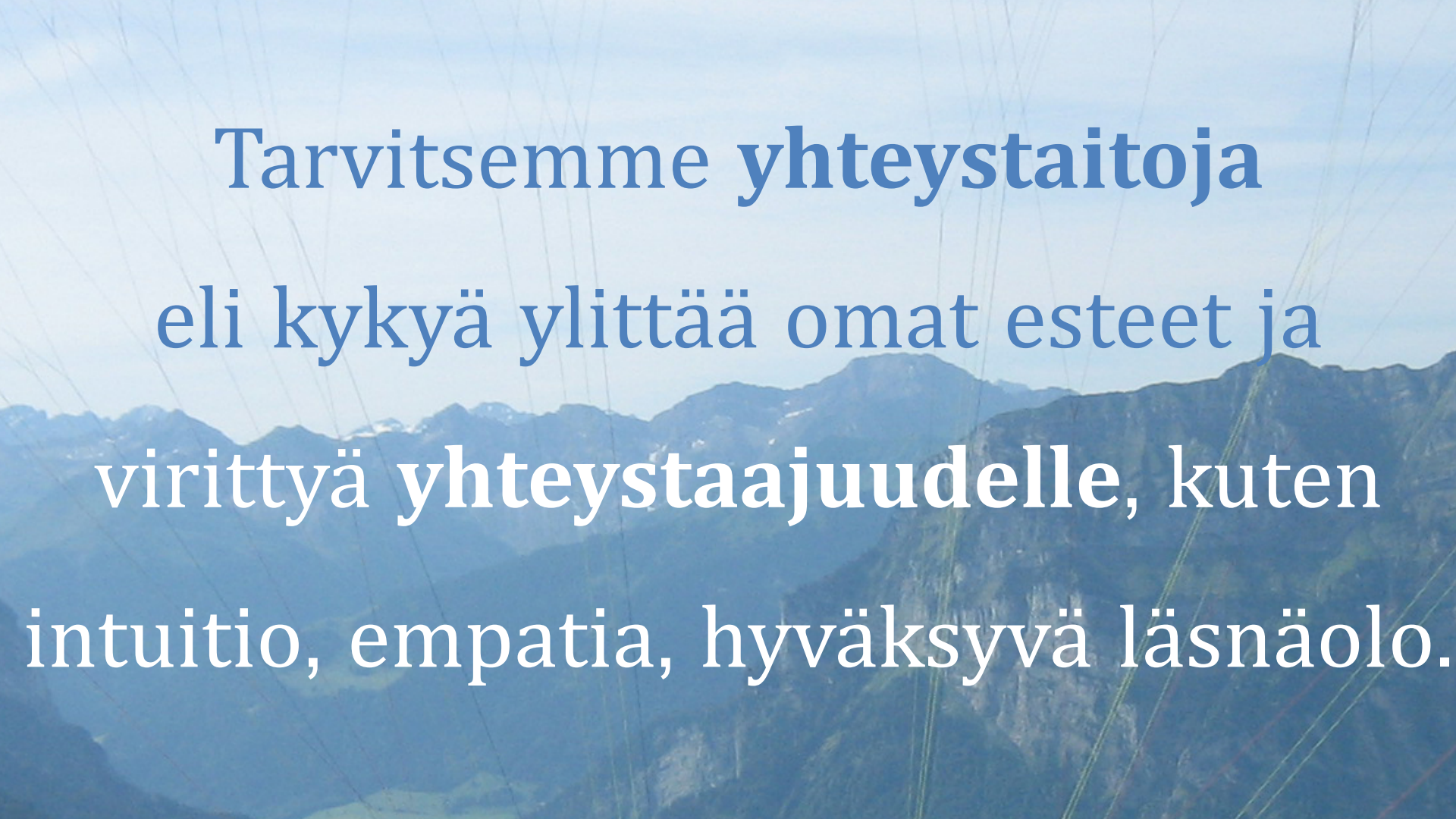
luomisvoimaa

**tuoreet
havainnot**

**tarkat
kysymykset**

Millaisia ajatuksia herää mielen turva-alueesta ja kolmesta erilaisesta intuitiosta?

Tarvitsemme **yhteystaitoja**
eli kykyä ylittää omat esteet ja
virittyä **yhteystaajuudelle**, kuten
intuitio, empatia, hyväksyvä läsnäolo.

Luo mikroilmasto,
jossa on turvallista
tulla näkyväksi ja
kokea yhteyttä.

”Yksikin hyvä opettaja,
joka antaa kaistaa, riittää.”

A scenic mountain landscape with a paraglider and a windsock. The background features rolling green hills and distant mountain ranges under a clear sky. In the foreground, a white windsock with red tips is visible on the left, and a paraglider with a red and white canopy is flying in the center. The text "Inspiroivaa matkaa!" is overlaid in a large, white, italicized font across the upper half of the image.

Inspiroivaa matkaa!

asta.raami@innerversity.org

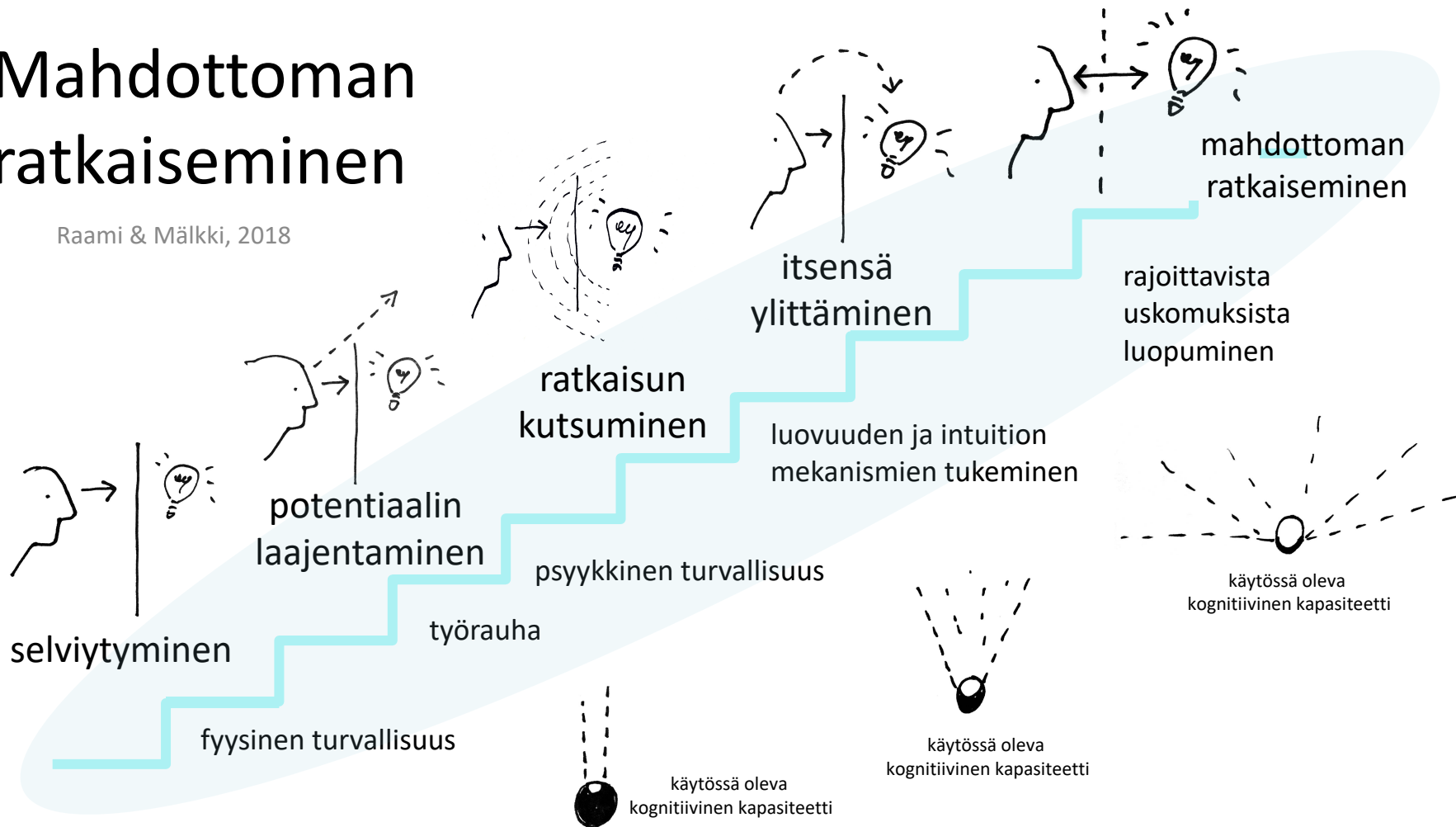
Lähteitä ja kirjallisuutta:

- Bastick, T. (2003). *Intuition: Evaluating the construct and its impact on creative thinking*. Stoneman & Lang.
- Bowden, J., & Marton, F. (2004). *e University of Learning: Beyond Quality and Competence*. London; Sterling, VA: Routledge.
- Glöckner, A., & Witteman, C. (2010). Foundations for tracing intuition: Models, findings, categorizations. In A. Glöckner & C. Witteman (Eds.), *Foundations for tracing intuition: Challenges and methods* (pp. 1–23). Hove, East Sussex, New York, NY: Psychology Press & Routledge.
- Halinen, I. ym. (2016) Ajattelun taidot ja oppiminen. PSkustannus.
- Hawkins, D. R. (2014) *Letting Go – The Pathway of Surrender*, Hay House, California.
- Hawkins, D. R. (2013) *Power vs. Force*, Hay House, California.
- Hari, J. (2019) *Mielen yhteydet. Masennuksen todelliset syyt*. Bazar.
- Hollingsworth, J. R. (2007). High Cognitive Complexity and the Making of Major Scientific Discoveries. Teoksessa Sales, A. ja Fournier, A. (toim.), *Knowledge, Communication, and Creativity* (s. 129–155). Sage Publication.
- Holton, G. J. (1973). *Thematic origins of scientific thought; Kepler to Einstein*. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- Holton, G. J. (1978). *The scientific imagination: case studies*. Cambridge, [Eng.]; New York: Cambridge University Press.
- Kahneman, D. (2011). *Thinking, fast and slow*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Kautz, W. H. (2005). *Opening the inner eye: explorations on the practical application of intuition in daily life and work*. iUniverse.
- Keller, E. F. (1983). *A feeling for the organism: the life and work of Barbara McClintock*. San Francisco: W.H. Freeman.
- Klein, G. (2004). *The Power of Intuition: How to Use Your Gut Feelings to Make Better Decisions at Work*. Crown Business.
- Larsson, U. (2001). *Cultures of creativity: the centennial exhibition of the Nobel prize*. Canton, MA: Science History Publ.
- Lipton, B. H. (2018) *Ajatuksen biologia. Tietoisuuden, aineen ja ihmeiden avaimet*. Viisas Elämä.
- Marton, F. (2014). *Necessary Conditions of Learning*. New York u.a.: Routledge.

- Mälkki, K. (2019). Coming to grips with edge-emotions: The gateway to critical reflection and transformative learning. In A. Kokkos, F. Finnegan & T. Fleming, *European perspectives on transformative learning*. Palgrave Macmillan.
- Mälkki, K. & Raami, A. (2019). Transformative learning to solve the impossible: Edge emotions and intuition in expanding the limitations of our rational abilities. In: E. Kostara, A. Gavrielatos, and D. Loads (Eds), *Transformative Learning Theory and Praxis; New Perspectives and Possibilities*. London: Routledge.
- Nummenmaa, L. (2019) Tunnekartasto – kuinka tunteet tekevät meistä ihmisiä. Tammi.
- Peltola, H. (2020) Yhtä ja kaikki – näe ja ole maailma. Basam Books.
- Raami, A. (2015). *Intuition Unleashed*. Doctoral dissertation, Aalto University. Open access.
- Raami, A. (2016). *Älykäs intuitio ja miten käytämme sitä*. Kustantamo S&S.
- Raami, A. (2018). Towards solving the impossible problems. In J. W. Cook (Ed.), *Sustainability, human well-being and the future of education* (pp. 201–233). London: Palgrave Macmillan.
- Raami, A. (2019). Solving the Impossible – How to harness three diverse intuitions in teams. In J. Liebowitz (Ed.), *Developing Informed Intuition for Decision Making*. Taylor & Francis.
- Raami, A. (2020). Intuitio3 – Yhteys mahdollisuuksien ratkaisuun. Otava.
- Shavinina, L. V. (Ed.). (2009). Scientific Talent: The Case of Nobel Laureates. In *International Handbook on Giftedness* (pp. 649–669). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Shavinina, L. V., & Seeratan, K. L. (2004). Extracognitive Phenomena in the Intellectual Functioning of Gifted, Creative, and Talented Individuals. In Larisa V. Shavinina & M. F. Ferrari (Eds.), *Beyond knowledge: extracognitive aspects of developing high ability* (pp. 73–102). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Zimmermann, M. (1989). The Nervous System in the Context of Information Theory. In R. F. Schmidt & P. D. D. G. Thews (Eds.), *Human Physiology* (pp. 166–173). Springer Berlin Heidelberg.

Mahdottoman ratkaiseminen

Raami & Mälkki, 2018

Ihminen 2.0

Erittäin hyvä, muttei täydellinen

Nykyihminen on älykäs eläin ja tietoinen itsestään sekä omista taidoistaan. Ihminen on kuitenkin kaukana täydellisestä, kuten muutkin lajit. Ihmisessä on paljon tyyppivikoja, joita ilman ihminen olisi vieläkin paremmin sopeutunut elinympäristöönsä ja voisi elää pidempään. Seuraavassa esitetään parannusehdotuksia ihmisen 2.0:aa varten.

Ihmissen tyyppivika 1: aivot

Ihmissen aivoista ei voi hakea tietoa kuten internetin hakukoneilla. Muistikin tekee monesti tepposia, eikä haettavaa asiaa tahdo löytyä. Tässä auttaisi aivojen ulkoinen muistipilvi, jonne voisi tallentaa tietoa kuten tietokoneen ulkoiselle kovalevylle tai pilvipalveluihin.

Ihmissen tyyppivika 2: aistit

Vaikka ihmisellä on monipuoliset aistit, niissäkin on puutteita. Ihmissen suuntavaisto esimerkiksi on heikko, joten reitiltä eksyy helposti. Erityisen helposti ihminen eksyy pimeässä. Monet linnut pystyvät suunnistamaan Maan magneettikentän avulla. Ihmisellä tällaista aistia ei ole. Voisiko suunnistusongelmien ratkaisuna olla ihmisen hermostoon kytkettävä elektroninen gps-laite? Vai auttaisi-ko hermostoon kyborgitekniikalla kytkettävä pimeäkö?

Ihmissen tyyppivika 3: lisääntyminen

Ihmissen lisääntyminen on hidasta ja työlästä. Ensimmäinen löydettävä sopiva vastakkaista sukupuolta oleva kumppani, jotta lisääntyminen on mahdollista. Raskaus kestää yhdeksän kuukautta ja on naiselle iso voimannousu. Paljon helpompaa olisi tuottaa jälkeläisiä laboratorioissa ilman siittiöitä. Toinen vaihtoehto olisi käyttää elimistön ulkopuolista keinokohutua naisen oman kohdun sijasta. Näin nainen välttyisi pitkältä raskausajalta ja synnytyseltä.

Tehtävät

1. **Keksi tekstissä mainittujen tyyppivikojen lisäksi jokin tyyppivika, joka ihmisessä sinun mielestäsi on. Esitä parannusehdotus.**
2. **Pohdi, mitä ongelmia nykyihmissen parantelusta voisi koitua.**
3. **Selvitä, miten kyborgitekniikkaa on hyödynnetty ihmisillä.**

▼ Kyborgi tarkoittaa ihmistä tai eläintä, jonka hermostoon on kytketty elektroniikkaa. Aivoista lähtevät hermot voidaan esimerkiksi yhdistää ohjaamaan mekaanista kättä.

